ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 11.7.2017 г.
COM(2017) 373 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Първоначален преглед на обхвата на Регламента за осигуряване на съблюдаването на международните търговски правила

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Първоначален преглед на обхвата на Регламента за осигуряване на съблюдаването на международните търговски правила

На 15 май 2014 г. Европейският парламент и Съветът приеха Регламента за осигуряване на съблюдаването на международните търговски правила[1], предоставяйки на Европейския съюз нормативна уредба, чрез която той по бърз и ефективен начин и в съответствие с Договора от Лисабон и със своите международни задължения да осигурява съблюдаването и защитата на правата, с които се ползва по силата на международни търговски споразумения.

С Регламента за осигуряване на съблюдаването на международните търговски правила се гарантира, че Европейският съюз е в състояние да отстоява и да защитава правата, които са му предоставени съгласно международни търговски споразумения, като приема мерки в рамките на търговската политика, с които:

— спира действието на отстъпки или изпълнението на други задължения съгласно Споразумението на СТО или други международни търговски споразумения, включително регионални и двустранни споразумения, след решение по търговски спорове по такива споразумения, както и

— възстановява баланса по отношение на отстъпки или други задължения, като упражнява правата си съгласно Споразумението на СТО за защитни мерки или съгласно разпоредбите за защитните мерки, включени в други международни търговски споразумения, в отговор на защитна мярка, приложена от член на СТО, или като упражнява правата си съгласно член XXVIII от ГАТТ в отговор на направени от член на СТО изменения на отстъпки.

С Регламента за осигуряване на съблюдаването на международните търговски правила Комисията се оправомощава да приема такива мерки на търговската политика чрез актове за изпълнение в областта на търговията със стоки — като въвежда или увеличава мита или количествени ограничения върху вноса или износа — и в областта на обществените поръчки. Регламентът за осигуряване на съблюдаването на международните търговски правила не оправомощава

[1] Регламент (ЕС) № 654/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно упражняването на правата на Съюза за прилагане и осигуряване на съблюдаването на международните търговски правила и за изменение на Регламент (ЕО) № 3286/94 на Съвета за установяване на процедури на Общността в областта на общата търговска политика с оглед гарантиране упражняването от Общността на правата, които са ѝ предоставени съгласно правилата за международна търговия, по-специално тези, които са установени под егидата на Световната търговска организация.

Комисията да приема такива мерки на търговската политика чрез актове за изпълнение в областта на услугите или на правата върху интелектуалната собственост.

Съгласно Регламента за осигуряване на съблюдаването на международните търговски правила Комисията трябва да извърши преглед на обхвата на мерките на търговската политика, които тя е оправомощена да приема чрез актове за изпълнение[2]. Комисията трябва да извърши въпросния преглед в два етапа.

Не по-късно от три години след приемането на първия акт за изпълнение или не по-късно от 18 юли 2019 г. — което от двете събития настъпи по-рано — Комисията трябва да извърши преглед на обхвата на Регламента за осигуряване на съблюдаването на международните търговски правила, по-специално по отношение на мерките на търговската политика, които могат да бъдат приемани, както и на изпълнението на въпросния регламент, и трябва да докладва за своите констатации на Европейския парламент и на Съвета. Комисията ще извърши такъв окончателен преглед и ще представи констатациите си на съзаконодателите в установения срок.

Междувременно до 18 юли 2017 г. Комисията трябва да направи преглед, за да набележи евентуални допълнителни мерки на търговската политика в областта на услугите, да проучи, *inter alia*, определени аспекти, изброени в член 10, параграф 2 от Регламента за осигуряване на съблюдаването на международните търговски правила, и да докладва на Европейския парламент и Съвета за първоначалната си оценка. Комисията направи такъв първоначален преглед и по-долу е изложена първоначалната ѝ оценка.

При своя първоначален преглед на Регламента за осигуряване на съблюдаването на международните търговски правила Комисията разгледа: i) промените в международен план по отношение на спирането на изпълнението на други задължения по Общото споразумение по търговията с услуги (ГАТС); ii) промените в рамките на Европейския съюз във връзка с приемането на общи правила за секторите на услугите; iii) ефективността на евентуалните допълнителни мерки на търговската политика като средство за осигуряване на съблюдаването на правата на Европейския съюз по международните търговски споразумения; iv) наличните механизми за осигуряване на въвеждането на практика по единен и ефективен начин на евентуални допълнителни мерки на търговската политика в областта на услугите; както и v) последиците за доставчиците на услуги, представени в Европейския съюз към момента на приемане на актове за изпълнение по посочения регламент.

[2] Член 10 от Регламента за осигуряване на съблюдаването на международните търговски правила.

Въз основа на своята първоначална оценка и към настоящия момент Комисията не възнамерява да предложи разширяване на обхвата на правомощията, предоставени ѝ съгласно Регламента за осигуряване на съблюдаването на международните търговски правила, за да приема също така мерки на търговската политика в областта на услугите. Това се дължи на факта, че след влизането в сила на 15 май 2014 г. на Регламента за осигуряване на съблюдаването на международните търговски правила Комисията не е установила нови промени, които да изискват подобно разширяване на обхвата на правомощията.

На първо място, Комисията не е констатирала нови промени на международно равнище по отношение на спирането на действието на отстъпки или изпълнението на други задължения съгласно ГАТС. По-специално Комисията проучи дали някой член на СТО е поискал разрешение от Органа за уреждане на спорове (ОУС) на СТО да предприеме ответни мерки в областта на услугите. От 15 май 2014 г. насам членове на СТО са поискали от ОУС разрешение да предприемат ответни мерки във връзка с пет спора: *Колумбия – Текстилни изделия*, *Индия – Селскостопански продукти*, *САЩ – Риба тон II (Мексико)*, *САЩ – Определени изисквания за етикетиране, указващо държавата на произход (Мексико)* и *САЩ – Определени изисквания за етикетиране, указващо държавата на произход (Канада)*. Нито едно от тези искания за разрешение от ОУС за предприемане на ответни мерки не е било подадено от ЕС. Нито едно от тези искания не се отнася до търговията с услуги съгласно ГАТС.

На второ място, Комисията не е констатирала нови промени, които да са настъпили в рамките на Европейския съюз във връзка с приемането на общи правила относно секторите на услугите и да са от такова естество, че да променят заключението, че що се отнася до оправомощаването на Комисията да приема мерки на търговската политика по силата на Регламента за осигуряване на съблюдаването на международните търговски правила, на този етап на развитие на правото на Европейския съюз е целесъобразно вниманието да се насочи към области, различни от областта на услугите.

На 16 май 2017 г. Съдът на Европейския съюз представи своето становище по въпроса дали Европейският съюз разполага с изключителната компетентност да подпише и сключи Споразумението за свободна търговия между ЕС и Сингапур. Съдът постанови, че Европейският съюз разполага с изключителната компетентност, *inter alia*, по отношение на тези части от споразумението, които се отнасят до достъпа на стоки и услуги (включително на всички транспортни услуги) до пазара.

Независимо от това важно уточнение от страна на Съда и независимо от приемането от Европейския съюз на общи правила за определени сектори на

услугите[3], остава в сила фактът, че в редица сектори продължават да се прилагат приети от държавите членки правила, без значение дали са хармонизирани на равнището на Европейския съюз. Така например съгласно някои правила, установени на равнището на държавите членки, за предоставянето на услуги в определени сектори все още е в сила национален разрешителен режим с използване на лицензи, одобрения или концесии. Едновременното прилагане в секторите на услугите на общите правила и на правилата и разрешителните режими на държавите членки остава важен елемент при определянето на това дали е необходимо да се обмисли Комисията да бъде оправомощена да приема мерки на търговската политика в областта на услугите по силата на Регламента за осигуряване на съблюдаването на международните търговски правила.

На трето място, Комисията не е констатирала нови промени по отношение на практическите ограничения, свързани с осъществимостта и ефективността, които биха имали мерките на търговската политика в областта на услугите, поради вътрешно присъщите характеристики на процеса на предоставяне на услуги, включително възможността за осигуряване на съблюдаването на ограниченията за предоставянето им. Няма нови промени и по отношение на условията, и по-специално на правната уредба по силата на ДФЕС, които са свързани с положението на представените в Съюза доставчици на услуги, в случай че за тях се прилагат актове за изпълнение.

В заключение, първоначалната оценка на Комисията сочи, че в периода от влизането в сила на Регламента за осигуряване на съблюдаването на международните търговски правила и към настоящия момент не са налице промени в международен или европейски план, нито съществени промени, които да обосновават възприемане на подход, при който се предвижда разширяване на правомощията на Комисията, за да приема допълнителни мерки на търговската политика в областта на услугите по силата на посочения регламент.

Независимо от това Комисията ще продължи да наблюдава всякакви относими промени, така че да е в състояние да направи преглед на обхвата на Регламента за осигуряване на съблюдаването на международните търговски правила и да докладва за своите констатации на Европейския парламент и Съвета до 18 юли 2019 г., като вземе предвид и опита си в изготвянето и прилагането на мерките на търговската политика за спиране на действието или за възстановяване на баланса по отношение на отстъпки или на други задължения по силата на международните търговски споразумения.

[3] Така например на 24 юни 2015 г. Комисията прие Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/983, с който се определят правила относно процедурата за издаване на европейска професионална карта и относно прилагането на механизма за предупреждение съгласно Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета. В резултат на това от януари 2016 г. европейската професионална карта вече е факт за редица професии, като напр. медицински сестри, фармацевти, физиотерапевти, планински водачи и агенти на недвижими имоти.

Комисията би искала да подчертае нарастващото значение на услугите в съвременната икономика. Те все по-често се предоставят трансгранично и са тясно обвързани с традиционната търговия с промишлени стоки и с инвестициите. Ето защо броят на споровете в рамките на СТО в областта на услугите расте. Предприемането на ответни мерки в тази област не е изключено.

Комисията също така би искала отново да потвърди, че търговската политика на ЕС трябва да засили позицията на Европа в световните вериги на доставки, като оказва подкрепа за пълния диапазон от икономически дейности, чрез които европейските дружества създават и продават стойност, в това число и услугите. Ето защо Европейският съюз изигра централна роля в преговорите по Споразумението за търговията с услуги и по международните търговски споразумения, в които услугите са силно застъпени.

Комисията също така би искала да отбележи в това отношение, че ако възникне необходимост Европейският съюз да прибегне до мерки на търговската политика, които са извън обхвата на Регламента за осигуряване на съблюдаването на международните търговски правила, включително в областта на търговията с услуги, Комисията би могла да направи предложения за законодателни актове на основание член 207 от ДФЕС или да прибегне до други приложими процедури.